

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 212/03-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. septembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., bytom B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2001, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sž 163/02 z 27. februára 2003, ako aj postupom označených súdov v konaniach, ktoré vydaniu uvedených rozhodnutí predchádzali, a porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Národnou radou Slovenskej republiky a Úradom vlády Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť M. K. o d m i e t a v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2001, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sž 163/02 z 27. februára 2003, ako aj postupom označených súdov v konaniach, ktoré vydaniu uvedených rozhodnutí predchádzali, pre oneskorenosť.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosť o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2003 doručená sťažnosť M. K., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“) z 5. júna 2003, v ktorej namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 19 S 18/02 -11 z 31. mája 2001, uznesením krajského súdu č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 SŽ 163/02 z 27. februára 2003, ako aj postupom označených orgánov v konaniach, ktoré vydaniu uvedených rozhodnutí predchádzali, a porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) a Úradom vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“).

Sťažovateľ uviedol, že Okresný úrad v P., odbor životného prostredia (ďalej len „okresný úrad“), svojím rozhodnutím č. j.: Výst. 2882/2000-Ký zo 14. mája 2001 doručeným sťažovateľovi 23. mája 2001 rozhodol o vyvlastnení časti jeho pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území S. J. a k ďalšej časti uvedeného pozemku obmedzil jeho vlastnícke právo zriadením práva zodpovedajúceho vecnému bremenu – predmetnú časť pozemku užívať po dobu 24 mesiacov od začatia výstavby, všetko v prospech Železníc Slovenskej republiky (ďalej len „ŽSR“), za účelom realizácie stavby „Modernizácia trate B. – R. – T. pre traťovú rýchlosť 160 km/hod.“ Za vyvlastnenú nehnuteľnosť priznal okresný úrad sťažovateľovi náhradu vo výške 11 060 Sk s poukazom na § 15 ods. 1 písm. e) vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 465/1991 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemkov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 465/1991 Zb.“) a za zriadenie práva dočasného užívania zodpovedajúceho

vecnému bremenu náhradu vo výške 3 884 Sk za rok užívania s poukazom na § 17 vyhlášky č. 465/1991 Zb. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu 3. júna 2001 odvolanie. Krajský úrad v B., odbor životného prostredia (ďalej len „krajský úrad“), ako odvolací orgán svojím rozhodnutím č. W/2001/01415-/HLO zo 16. júla 2001 napadnuté rozhodnutie okresného úradu potvrdil.

Sťažovateľ sa žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského úradu o odvolaní obrátil 25. januára 2002 na krajský súd. V žalobe zhrnul svoje námietky proti rozhodnutiam okresného úradu a krajského úradu. Okrem iného uviedol, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre vyvlastnenie, že účel vyvlastnenia bolo možné dosiahnuť aj inak, že rozhodnutia okresného úradu a krajského úradu neboli náležite zdôvodnené. Namietal taktiež, že mu rozhodnutie krajského úradu nebolo riadne doručené. Uviedol, že nesúhlasí so zriadením vecného bremena na časti svojho pozemku v rozsahu, ako vyplýva z napadnutých rozhodnutí, pretože mu to sťažuje užívanie zostávajúcej časti jeho nehnuteľnosti, ktorú tak môže užívať len s neprimeranými ťažkosťami, a náhrada vypočítaná podľa vyhlášky č. 465/1991 Zb. je v porovnaní s trhovou cenou nehnuteľnosti taká nízka, že ju nemožno považovať za primeranú náhradu pre účely vyvlastnenia. Z vyššie uvedených dôvodov namietal sťažovateľ zásah do svojho vlastníckeho práva napadnutým rozhodnutím krajského úradu a žiadal, aby „súd preskúmal predmetné ROZHODNUTIE“.

Krajský súd uznesením č. k. 19 S 18/02-9 z 20. marca 2002, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 17. mája 2002, uložil sťažovateľovi podľa § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 43 ods. 1 OSP, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia uvedeného rozhodnutia odstránil nedostatky žaloby, konkrétne aby predložil plnomocenstvo udelené advokátovi alebo komerčnému právnikovi, ktorý ho bude v konaní zastupovať, v zmysle § 250a OSP, aby predložil dôkaz o tom, že sa v čase doručovania rozhodnutia krajského úradu (od 27. júla 2001 do 29. júla 2001) nezdržiaval v mieste doručovania, aby formuloval žalobný petit v súlade s § 250j OSP a aby zaplatil súdny poplatok (s poučením o možných následkoch neodstránenia nedostatkov žaloby a nezaplatenia súdneho poplatku).

Uznesením č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2002 doručeným sťažovateľovi 10. septembra 2002 rozhodol krajský súd o zastavení konania v uvedenej veci podľa § 250d ods. 3 OSP a § 10 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov pre neodstránenie nedostatkov žaloby v súdom stanovenej lehote a pre nezaplatenie súdneho poplatku.

V podaniach z 3. augusta 2002 doručených krajskému súdu 5. augusta 2002 požiadal sťažovateľ o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov žaloby o 60 dní, o oslobodenie od súdneho poplatku a uviedol, že jeho neprítomnosť v mieste doručovania v čase od 27. júla 2001 do 29. júla 2001 by mohol potvrdiť jeho otec. Sťažovateľ formuloval aj petit žaloby, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia okresného úradu a krajského úradu a vrátenia veci krajskému úradu na ďalšie konanie. Zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia okresného úradu č. j.: Výst. 2882/2000-Ký zo 14. mája 2001, ako aj rozhodnutia krajského úradu č. W/2001/01415-/HLO zo 16. júla 2001 a navrhol vydanie predbežného opatrenia, ktorým by krajský súd uložil okresnému úradu, krajskému úradu a ŽSR zdržať sa užívania častí nehnuteľností, ktorých sa týkali uvedené rozhodnutia o vyvlastnení, a výkonu stavebných prác (vrátane prípravných prác) na nich.

S poukazom na svoje podania z 3. augusta 2002 sa sťažovateľ po doručení uznesenia krajského súdu č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2002 o zastavení konania obrátil 19. septembra 2002 na krajský súd podaním (zo 17. septembra 2002), v ktorom sa domáhal zrušenia uvedeného rozhodnutia „*autoremedúrou*“. V ten istý deň (19. septembra 2002) podal sťažovateľ samostatný návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia krajského úradu (v spojení s rozhodnutím okresného úradu o vyvlastnení) a na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa malo uložiť krajskému úradu a ŽSR zdržať sa prípravných a stavebných prác, ako aj vstupu na nehnuteľnosti dotknuté vyvlastnením.

Krajský súd uznesením č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002 doručeným sťažovateľovi 18. januára 2003 konanie o návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti rozhodnutia krajského úradu zastavil (pre nedostatok podmienok konania v zmysle § 104

ods. 1 OSP, pretože o návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu možno rozhodnúť len v priebehu konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré však bolo v tomto prípade zastavené uznesením krajského súdu č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2002) a návrh na vydanie predbežného opatrenia postúpil z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti Okresnému súdu Pezinok.

Podaním z 24. novembra 2002 upresnil sťažovateľ na základe výzvy krajského súdu z 8. októbra 2002 svoje podanie zo 17. septembra 2002, ktorým žiadal zrušiť uznesenie krajského súdu o zastavení konania č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2002, v tom zmysle, že ide o opravný prostriedok. Na základe uvedeného postúpil krajský súd vec najvyššiemu súdu, ktorý uznesením sp. zn. 7 Sž 163/02 z 27. februára 2003 doručeným sťažovateľovi 7. apríla 2003 konanie zastavil vzhľadom na nedostatok svojej právomoci preskúmať napadnuté rozhodnutie krajského súdu s odôvodnením, že zákon proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nepripúšťa.

Na základe uvedených skutočností sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd namietajúc, že ŽSR ako navrhovateľ vo vyvlastňovacom konaní brali pokus o dohodu s ním iba ako formalitu a vôbec mu neponúkli primeranú náhradu (v zmysle čl. 20 ods. 4 ústavy), pričom úradné ceny podľa všeobecne záväzného právneho predpisu (vyhlášky č. 465/1991 Zb.) sú podstatne nižšie ako trhovú hodnotu nehnuteľností, pretože parlament a vláda ich úmyselne udržiavajú na umelo nízkej úrovni. Sťažovateľ sa domnieva, že postupom súdov a v dôsledku platnej legislatívy mu bolo znemožnené domôcť sa rýchlo a bez zbytočných prierahov nápravy v takej významnej veci, ako je ochrana jeho vlastníctva pred násilným zásahom spočívajúcim vo vyvlastnení a zriadení vecného bremena zaťažujúceho časť jeho pozemku, čím mu bolo štátnymi orgánmi znemožnené, aby nerušene užíval svoj nehnuteľný majetok. V uvedených súvislostiach sťažovateľ namietol porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy a žiadal, aby ústavný súd zaviazal krajský súd, najvyšší súd, národnú radu a úrad vlády zaplatiť mu finančné zadosťučinenie za spôsobenú majetkovú aj nemajetkovú ujmu vo výške 1 000 000 Sk.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal, že k zásahu do jej základného práva podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ústavy došlo uznesením krajského súdu č. k. 19 S 18/02-11

z 31. mája 2001, uznesením krajského súdu č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sž 163/02 z 27. februára 2003. K porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy malo dôjsť postupom označených súdov v konaniach, ktoré vydaniu uvedených rozhodnutí predchádzali.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Podľa § 159 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa § 167 ods. 2 OSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2001, uznesením krajského súdu č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002, uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sž 163/02 z 27. februára 2003, ako aj postupom označených súdov v konaniach, ktoré vydaniu uvedených rozhodnutí predchádzali, prihliadal ústavný súd na skutočnosť, že konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 19 S 18/02 bolo právoplatne skončené doručením uznesenia krajského súdu č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2002 sťažovateľovi 10. septembra 2002. Vo veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 19 S 258/02 rozhodol tento súd uznesením č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002 doručeným sťažovateľovi 18. januára 2003 a najvyšší súd rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. 7 Sž 163/02 uznesením z 27. februára 2003 doručeným sťažovateľovi 7. apríla 2003.

Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 13. júna 2003. Podľa oznámenia Riaditeľstva pôšt B. z 12. septembra 2003, ktoré si ústavný súd vyžiadal, bola sťažnosť sťažovateľa odovzdaná na poštovú prepravu najskoršie 10. júna 2003. Sťažovateľ sa teda ústavnej ochrany vo vzťahu k namietanému porušeniu svojich základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy v uvedených veciach domáhal viac ako osem mesiacov po právoplatnosti uznesenia krajského súdu č. k. 19 S 18/02-11 z 31. mája 2001 a po skončení konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 19 S 18/02, viac ako štyri mesiace po právoplatnosti uznesenia krajského súdu č. k. 19 S 258/02-5 z 21. novembra 2002 a po skončení konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 19 S 258/02 a viac ako dva mesiace po právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7 SŽ 163/02 z 27. februára 2003 a po skončení konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 7 SŽ 163/02.

Ústavný súd preto sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú (bod 1 výrokovej časti uznesenia).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť aj v časti týkajúcej sa sťažovateľom namietaného porušenia jeho základných práv zaručených v čl. 20 ods. 4, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy národnou radou a úradom vlády.

Uvedené orgány štátnej moci nemohli vzhľadom na okolnosti daného prípadu s prihliadnutím na právomoc a postavenie v systéme orgánov štátnej moci, ktoré im priznáva právny poriadok Slovenskej republiky, žiadnym spôsobom zasiahnuť do základných práv sťažovateľa, porušenie ktorých v sťažnosti namietal. Sťažovateľ v sťažnosti ani neoznačil žiadny konkrétny spôsob, ktorým uvedené orgány mali zasiahnuť do ním označených základných práv. Z kontextu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ich za porušovateľov svojich základných práv označil predovšetkým v dôsledku nespokojnosti s platným znením vyhlášky č. 465/1991 Zb. O prípadnom nesúlade uvedeného všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou by však ústavný súd mohol rozhodovať iba

v osobitnom type konania podľa čl. 125 ústavy (Konanie o súlade právnych predpisov), a nie v konaní o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ústavy, pričom sťažovateľ nepatrí medzi subjekty aktívne legitimované na iniciovanie konania o súlade právnych predpisov (čl. 130 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 140 ústavy, § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde a § 18 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou vyslovil, že ak navrhovateľ v konaní pred ústavným súdom namietne také porušenie práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99).

Ústavný súd preto sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výrokovej časti uznesenia).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa posúdenie splnenia ďalších podmienok konania pred ústavným súdom (§ 20, § 50 zákona o ústavnom súde) vrátane splnenia podmienky povinného kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom stalo bezpredmetným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2003